



Til medlemmerne af  
Kontaktudvalget for Økologisk Jordbrugsproduktion

Journalnummer: (Sag) Sagsnr.  
Dato: 27. august 2025  
Initial - Enhed: HEISOE - JORDKONT

## Dagsorden for møde i Kontaktudvalget for Økologisk Jordbrugsproduktion

<p><b>Dato:</b> 27. august 2025</p> <p><b>Varighed:</b> 8:30-12:00</p> <p><b>Sted:</b> Online</p>	<p><b>Kontaktudvalget:</b> Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV): Ann Kelsen (F), Marianne Bisgaard (M) Landbrug &amp; Fødevarer (L&amp;F): Ditte Malling Helsted (M), Lars Holdensen (B) Økologisk Landsforening (ØL): Sybille Kyed (M), Foreningen for Biodynamisk Jordbrug (FBJ): Mira Aggerdam Ba (M) Innovationscentret for Økologisk Landbrug (ICOEL): Birgit Ingvorsen (O) Forbrugerrådet Tænk (FT): Bo Egelund (M)</p> <p><b>Repræsentanter fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø:</b> Maria Kjær Elsner, Emilie Thorø Borch Sloth, Heidi Lærke Sørensen</p> <p><b>Afbud:</b> Bo Egelund (M), Mira Aggerdam Ba (M)</p>
<p><b>Vejledende tidsplan:</b></p> <p>Kl. 8:30 Mødet starter Kl. 12:00 Mødet slutter</p>	
<p><b>Emne:</b> Kontaktudvalget rådgiver Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø i spørgsmål om kontrol- og dispensationspraksis for økologicertificerede primærbedrifter og forsyningsvirksomheder mv. med henblik på blandt andet forenkling og imødegåelse af regelovertrædelser. Udvalget rådgiver tillige om anvendelsen af eksisterende regler, regeldannelse, EU-politikken og øvrige internationale spørgsmål, autorisation samt offentliggørelsespolitik vedrørende overtrædelser på økologiområdet.</p>	

Dagsorden	Sagsfremstilling og bilag
1. Godkendelse af dagsorden	Godkendt
2. Godkendelse af referatet fra sidste møde	Godkendt
3. Opfølgning fra sidste møde	Ingen opfølgning
4. Meddelelser fra SGAV Augustenborg	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Personalesituationen – Maria går på barsel til december</li> <li>➤ Sagsbehandlingen: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kontrolsager, vi er godt med på vores målsætning, og der mangler nu 50 sager fra 2024</li> <li>- På OXS er sagsbehandlingstiden reduceret til max en uge</li> <li>- På Anerkendelse af Omlægningsperiode med Tilbagevirkende Kraft (AOTK) er der pt. en længere sagsbehandlingstid, da vi modtager mange ansøgninger. Det skyldes bl.a. sagsbehandlingen af økologiske maet, hvor vi finder mindre arealer, som skal indberettes. Vi er i proces med, om administrationen af AOTK kan ændres, så det bliver til gavn for både økologer og Team Økologiadministration.</li> </ul> </li> </ul> <p>Birgit spørger ind til kontrolstatistikken for 2024, og om den kan forventes tidligere på året end 2023-udgaven?  Maria: Kontrolstatistikken laves af Kvalitet og Risikoanalyse i SGAV med support fra Økologiadministrationen. Vi følger op på, hvornår dette arbejde påbegyndes.</p> <p>Birgit oplever, at det ikke er muligt at få hjælp i Økologiadministrationen efter kl. 12. Maria forklarer, at teamet er i gang med et forsøg, hvor vagttelefonen lukker kl. 12. Formålet med dette er at skabe mere tid og ro til sagsbehandling og øvrige skriftlige henvendelser. Der kan fortsat ringes til SGAV's Kontaktcenter, og Kontaktcenteret sender telefonbesked til Team Økologiadministration, som i udgangspunktet vil ringe retur samme dag, hvis telefonbeskeden modtages inden kl. 14.</p>
5. Meddelelser fra SGAV København	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Personalesituationen – Cathrine er tilbage fra barsel, og Karoline er blevet ansat</li> <li>➤ Økologiforum – Der har været holdt to møder i december og juni. På hjemmesiden findes dagsordner og referater fra møderne. Mille efterspørger punkter til næste møde.</li> </ul>
6. Meddelelser fra økologikontrollen	Intet nyt
7. Meddelelser fra erhvervet	<p><b>Lars, L&amp;F:</b> Der er fokus på forenklingsindsatser og forbedringer af Forordningen på baggrund af L&amp;Fs spørgeskema undersøgelse. Afsætningen er forberederet for de økologiske bedrifter. Der er dog fokus på alternative forretningsmodeller, da økonomien i de ikke-økologiske bedrifter er endnu bedre.</p> <p>Pt. er der udarbejdet 10-12 ændringsforslag til Kommissionen som f.eks. et ønske om flere administrative kontroller og et ønske om en delvis fysisk kontrol, hvis landbrug har tre OK-kontroller bag sig.</p> <p>Dette førte til en drøftelse i udvalget af de administrative kontroller.</p> <p><b>Marianne:</b> Nogle landbrugere er glade for at få kontrol, andre ikke. Administrativ kontrol pr. telefon er ikke nemt for kontrolløren, da en stor del af kontrollen handler om det, vi ser.</p>

	<p><b>Maria:</b> I dag er 5 pct. af kontrollerne administrative kontroller. De administrative kontroller blev indført i 2023. Hvis der skal være flere administrative kontroller, kræver det, at risikomodellen ændres. Pt. er bedrifter med dyr ikke omfattet af de administrative kontroller.</p> <p><b>Sybille:</b> Det skal være en balancegang; antallet af kontroller kontra sikre troværdigværdigheden til Ø-mærket.</p> <p>Vi ønsker, at der skal være en fleksibilitet, så producenterne kan vælge, om de ønsker at få flere kontrolbesøg (fra fx forskellige myndigheder) samlet på en dag eller spredt over flere dage.</p> <p><b>Sybille, ØL:</b> Vi er optaget af Grøn Trepert. Økologiens fordoblingsmål er ikke en integreret del af Grøn Trepert. Fordoblingsmålet nås ikke, da det kræver, at forbrugerne skal købe dyrere fødevarer samtidig med, at landbrugerne skal producere efter en dårligere forretningsmodel. Selvom de økologiske landmænd tjener penge pt, er den ikke-økologiske produktion mere lukrativ. Da det ikke er muligt at ændre Forordningen, er kontrollen eneste mulighed for at gøre det nemmere at være økolog. ØL har fokus på antallet af kontrolbesøg og dyr på naturarealer. Der er behov for, at økologireglerne er dynamiske, så de passer ind i tiden.</p> <p><b>Birgit, ICOEL:</b> Vi er ikke i mål med Økologiskemaet, det er stadigvæk en udfordring. Konsulenterne er usikre på, om de indsender den rigtige version. Når Økologiskemaet ikke virker, finder konsulenterne en vej, så skemaet alligevel bliver sendt ind. Det betyder, at et skema, der fejler, ikke altid bliver fejlmeldt. Maria gør opmærksom på, at det er vigtigt at fejlmelde det, når skemaet ikke fungerer, da det er vores dokumentation overfor IT – særligt hvis det er en fejl, der opleves hos mange konsulenter og derfor skal have en høj prioritet hos IT.</p> <p>Programmet til Økologikongressen er på vej.</p>
8. Status for EU-arbejdet	<p>Der var møde i Komiteen i juli. Følgende punkter var på dagsordenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Egg Topp har udgivet en rapport om factory farming. Medlemslandene er meget delte på det område</li> <li>• Vedr. gødningsbekendtgørelsen forventes en minimalistisk løsning</li> <li>• Positivlister: forventes at blive udskudt i to år, så der kan arbejdes med kriterierne</li> <li>• Forenkling: Kommissionen vil ændre formelle ting såsom FAQ og vejledninger. Det er usikkert, om de vil ændre Basisforordningen</li> <li>• Undtagelser: Evalueringsrapport er under uarbejdelse. Undtagelser kan ophæves eller forlænges</li> </ul> <p>Næste møde er den 24. og 25. september 2025</p>
9. Punkt fra AUG	<p><b>Lys til kyllinger</b></p> <p>Ifølge Forordningen skal kyllinger (leve- og slagtekyllinger) have 8 timers sammenhængende mørke pr. døgn. Der er et ønske fra branchen om, at få lempet reglerne, da de har den holdning, at kyllingerne ikke kan undvære foder og vand i otte timer. SGAV har derfor bedt om videnskabeligt materiale fra Euro Cow. På baggrund af det modtagne materiale er det besluttet, at der kan lempes, så reglerne fremover bliver:</p> <p><b>Fra dag 0 til dag 5</b> skal kyllingerne have otte timers mørke. Mørkeperioden kan opdeles i 2 gange min 4 timer, hvor der er en periode med lys på op til to timer. Lysperioden på 2 timer skal sikre, at dyrene får adgang til foder og vand. Det er vigtigt, at mørkeperioden er minimum 4 timer, da det er afgørende for bensundheden, frygt-somheden og melatoninproduktionen.</p> <p><b>Fra dag 5</b> skal kyllingerne have 8 timers sammenhængende mørke.</p> <p>Lars ønsker materialet fra Euro Cow tilsendt. Mille sørger for dette.</p>

	<p>De nye regler vil blive kommunikeret ud af huset, og de kontrolsager vedr. lys, som mangler afgørelse, vil blive sagsbehandlet.</p> <p><b>Alder, når slagtekyllinger skal ud</b>  SGAV har et ønske om en praksisændring på området. I Forordningen står, at fjerkræ skal have permanent adgang til udearealer, når forholdene tilsiger det. Der står endvidere, at dyrene skal være ude i min 1/3 af deres liv. SGAV oplever, at nogle producenter alene læser, at dyrene skal være ude i min 1/3 af deres liv. Fra kontrolsagerne er der eksempler på, at slagtekyllinger konsekvent først får adgang til udearealer på dag 37.  Der er enighed om, at der skal arbejdes videre med dette emne. L&amp;F, Innovationscentret og ØL melder tilbage til Mille, når de er klar til at holde møde med SGAV. Mødet forventes i november 2025. Indtil da vil SGAV finde en midlertidig løsning, så kontrolsager kan blive sagsbehandlet.</p> <p><b>Afhorning</b>  Den nuværende praksis er ikke i overensstemmelse med Forordningen. Den gamle ordning udløber, så der skal en ny løsning til. Eneste mulige løsning er et skema på virk.dk.  Der er nu udarbejdet et nyt skema på virk.dk, hvor landbruger skal søge om tilladelse til enten at afhorne kvæg på enkeltdyrs niveau, eller fjerne hornanlæg hos kalve på besætningsniveau. Løsningen er lavet, så den skulle være nem at udfylde.  Det er alene nye bedrifter, der skal søge. De gamle tilladelser gælder stadigvæk. SGAV undersøger, hvordan reglerne er i forbindelse med virksomhedsomdannelse, og om det kræver en ny tilladelse.  <b>Birgit</b> gør opmærksom på, at skemaerne på virk.dk ikke er lette at bruge, og konsulentene har ikke fuldmagt dertil. Birgit er ikke enig i sondringen mellem afhorning og fjernelse af hornanlæg. Der bliver foretaget få afhorninger på voksent kvæg, og fjernelse af hornanlæg hos kalve bliver mindre og mindre, da der vælges racer uden horn.  <b>Lars</b> ønsker, at det ikke er nødvendigt at søge ny tilladelse ved virksomhedsoverdragelse.</p> <p><b>Jord</b>  Salg af jord i poser er ikke omfattet af Forordningen. Det er vildledende markedsføring, når jord i poser benævnes økologisk. I stedet kan der stå voksemedie, gødning eller kompost. SGAV vil tage fat i de sager, der ligger på området.</p>
10. Punkt fra Innovationscentret	<p><b>Virtuel hegning (No fence og lign.)</b>  <b>Birgit:</b> Vi afventer en redegørelse fra SGAV, hvordan økologer kan bruge virtuel hegning.  <b>Maria:</b> I SGAV er holdningen, at det er OK, at økologer anvender virtuel hegning.  <b>Mille:</b> Vi har været i dialog med FVST, der administrerer de nationale regler. Det er muligt at få en dispensation fra FVST til at anvende virtuelle hegn, en sådan dispensation gælder også økologer.  Mille kontakter FVST med henblik på at få dem til at give en officiel udmelding vedr. regler og dispensationsmuligheder.</p> <p><b>Konditionalitet og praksis i økologikontrollen</b>  <b>Maria:</b> Det har ikke været muligt at lave en opgørelse over antallet af konditionalitetsovertrædelser på økologi for 2025. I 2024 var der 38 overtrædelser. Der er ingen praksisændringer på området, men økologikontrollørerne har været på kursus i konditionalitet i foråret.  <b>Marianne:</b> Der er efter kurset kommet mere fokus på konditionalitet. Vi har fået indarbejdet bedre arbejdsgange.  <b>Lars:</b> Vil I dele en liste over de økologiovertrædelser, der også er konditionalitetsovertrædelser?</p>

	<p><b>Maria:</b> Det er en intern liste, vi har.</p> <p><b>Marianne:</b> Det fremgår af varslingsbrevet, hvilke økologiovertrædelser der også er konditionalitetsovertrædelser.</p> <p>Mille og Maria arbejder videre på, om vi kan dele nogle af oplysningerne fra vores interne liste.</p>
11. Punkt fra L&F	<p><b>Status på afgræsningskontroller og skyggekrav for kvæg ift. de nye afgræsningskrav</b></p> <p><b>Natascha:</b> Der har indtil videre været relativ få sager i år. Vi har haft 11 sager vedr. afgræsning. Syv sager omhandler små kalve og ungdyr, to vedr. malkekøer og to vedr. alle dyr, som ikke er kommet ud til tiden. Det er specielt robotbesætninger, hvor udfordringer ses. SGAV arbejder på at finde de gode eksempler fra robotbesætninger og evt. tage det med i vejledningen til næste år.</p> <p><b>Lars</b> er positiv over, at der er så få sager.</p> <p><b>Skygge</b></p> <p><b>Helene:</b> Vi har fokus på skygge, men vi ser ikke mange overtrædelser på området. Vi har et par sager liggende, hvor vi prøver at finde nogle tendenser. Vi læner os op af FVSTs regler.</p> <p><b>Birgit:</b> vi hører, at FVST ikke anerkender læhegn som skygge.</p> <p><b>Lars</b> opfordrer til, at vi ser, at der ligger en skyggegevinst i at have dyrene på stald midt på dagen.</p> <p><b>Status på fjerkrækontroller</b></p> <p><b>Lars:</b> Vi oplever stadigvæk utilfredshed hos nogle producenter. Senest i forhold til bla. ammoniakmålinger. Fem økologer har fået støttetæk (konditionalitet) for forhøjede ammoniakværdier, der er konstateret i økokontrollen. L&amp;F ønsker dialog vedr. ammoniakmåler, desinfektion til drikkevand, beskidte høns og hvornår fjerkræ skal ud.</p> <p><b>Sybille:</b> Er enig med Lars og understreger også, at de savner de drøftelser omkring regler og praksis, der har været tidligere.</p> <p><b>Lars:</b> Det opleves blandt landbruger, at kontrolløren på besøget giver udtryk for, at der ikke er mange overtrædelser. Når kontrolrapporten sendes, er der mange overtrædelser.</p> <p><b>Ditte:</b> Vi oplever, at der tidligere var fokus på dialog snarere end kontrol. Vi ønsker os en mere løsningsorienteret tilgang, hvor der i større grad gives anerkendelse for, at der er gjort en indsats. I forhold til desinfektion af drikkevand stod der på produktet, at det var tilladt til anvendelse i økologisk produktion, og producenterne har derfor været i god tro.</p> <p><b>Heidi:</b> I SGAV ønsker vi også dialog. På mødet i februar opfordrede vi til dialog om grovfoder og nu om tidspunkt for, hvornår slagtekyllinger skal ud. Ift. spørgsmålet om desinfektionsmiddel i drikkevand har sælgere af desinfektionsmidler sagt til producenterne, at det er lovligt at bruge i økologisk produktion. Det er ikke korrekt, og derfor har SGAV også kontaktet sælger af desinfektionsmidlet. SGAV har desuden genbesøgt reglerne, og det er pt. ikke muligt at lempe dem.</p> <p><b>Ann:</b> Skyldes utilfredsheden selve kontrolbesøget eller den administrative del.</p> <p><b>Lars</b> mener, det er en kombination.</p> <p><b>Maria:</b> Vi er opmærksomme på, at der fortsat er en utilfredshed blandt de økologiske fjerkræproducenter, og det er også i SGAVs interesse, at dette bliver bedre. Vi vil være særligt opmærksomme på kommunikation og dialog om eventuelle praksisændringer, så det ikke opleves som noget, der kommer bag på branchen.</p> <p><b>Forslag om ændrede græsningskrav for kalve</b></p> <p>L&amp;F har sendt to forslag (se vedhæftet fil i dagsordenen).</p> <p><b>Mille:</b> Vi arbejder videre med forslagene.</p>

	<p><b>Sybille:</b> Vi ønsker, at det er muligt at udvise faglighed. Mindre regler, mere faglighed.</p> <p><b>Lars</b> ønsker hurtig ændring af Bekendtgørelsen.</p> <p>Forslag om ændrede krav vedr. mangantildeling  L&amp;F ønsker lempeligere krav vedr. mangantildeling, at mængden kan øges, og at en mangananalyse giver tilladelser til flere tildelinger.  Problematikken er, at der mangler klæbemidler, som må bruges i den økologiske produktion. Det har den konsekvens, at tildelingen af mangan har en mindre effekt sammenlignet med den ikke-økologiske produktion.</p> <p><b>Lena:</b> Vi arbejder videre med sagen og vender tilbage.</p>
Eventuelt	<p>Næste møde er den 5. november 2025. Det tilstræbes at blive et fysisk møde.</p> <p>Mht mødeform er der forskellige ønsker:</p> <p>Mille: Der har tidligere været ønske om at kombinere et fysisk møde med ekskursion  Sybille: Gerne online-møder, da det er mindre tidskrævende. Hvis fysiske møder kan det med fordel omhandle større emner  Lars: gerne vekslen mellem online og fysiske møder</p>